

LÄNSSTYRELSEN
GOTLANDS LÄN

Kulturmiljöenheten

BESLUT

1995-06-21

221-651-95

Kopia
Enligt förteckning
sista sidan

Länsstyrelsen
i Gotlands
län
1995-07-26

Överklagande
har ej skett
inom före-
skrivna tid.

Byggnadsminnesförklaring (BM) av gårdsbyggnaden på fastigheten Gjutaren 6,
Tunnbindaregatan 9 i Visby

Eva Jacobsson
Registrator

Visby innerstad har bevarat egenarten hos gången tids byggnadsskick och är därför att anse som synnerligen märklig. Gårdsbyggnaden på fastigheten Gjutaren 6 ingår som en välbevarad del av denna bebyggelsemiljö. Länsstyrelsen förklarar med stöd av 3 kap 1§ första stycket lag (1988:950) om kulturminnen mm denna fastighet för byggnadsminne (BM).

BM-förklaringen av ovan angivna fastighet skall omfatta gårdshusets exteriör, medeltida delar, interiör från 1600-talet samt den tillhörande tomten enligt bifogad karta.

BYGGNADSBESKRIVNING

Byggnaden vilken är knuttimrad, uppfördes vid slutet av 1600-talet i två våningar. Ett dendrokronologiskt prov visar på 1680-talet. Den byggdes på grunden efter ett raserat medeltida stenhus. Av medeltidshuset kvarstår under den östra hälften en tunnvalvd källare vars valvhjassa ligger i höjd med bottenvåningens tak.

Sockeln och källarmurarna är utvändigt slätputsade. Den knuttimrade konstruktionen är klädd med liggande brädpanel, som har tjärsmålats. Fönsterbågarna är nytillverkade i enlighet med ursprungligt utseende. Ett fåtal handblåsta glasrutor finns kvar. Likaså är entré- och källardörren repliker av de äldre dörrar som tidigare fanns här. Gavelröstena är av korsvirke. Till vinden finns på vardera gavel ett spröjsat fönster. Sadeltakets södra fall är täckt med äldre enkupigt taktegel, medan det norra har nytt tegel. En skorstensstock återstår, vilken mynnar i den medeltida källaren.

Byggnaden har under alla tider fram till år 1946 brukats som boningshus. År 1946 revs samtliga innerväggar eftersom byggnaden skulle brukas som magasin. År 1989 totalrenoverades huset och återfick då sin funktion som bostadshus. Endast en bit av en ursprunglig knuttimrad innervägg kvarstår idag i våningen en trappa upp. Väggmålningar från 1600-talet finns bevarade under isoleringen i det sydvästra rummet i första våningen. Vid renoveringen 1989 utfördes även en höjning av hanbjälklaget, då man inredde vinden.

BM avser byggnadens exteriör och interiör i enlighet med skyddsföreskrifterna nedan.

SKYDDSFÖRESKRIFTER

Länsstyrelsen meddelar enligt 3 kap 2§ samma lag följande skyddsföreskrifter:

1. Ovan angiven byggnad får inte rivas eller till sitt yttre byggas om eller till. Inga förändringar får heller ske vad gäller murverk och stomme, tak- och fasadmaterial eller övrig exteriör utformning.
2. I byggnadens inre får inte göras ingrepp i eller ändring av bärande konstruktioner, skorstensstocken, medeltida väggar, den kvarvarande biten av innervägg från 1600-talet eller väggmålningarna från samma tid.
3. Byggnaden skall underhållas så den inte förfaller. Vid underhålls- och reparationsarbeten får endast traditionella material och metoder användas och ut förändret skall ske på sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar.
4. Den tillhörande tomten skall hållas i sådant skick att byggnadsminnets utseende och karaktär inte förvanskas. Ändringar på tomten såsom annan markbeläggning, uppsättning av anordningar som antenner, räcken, skärmtak, altaner, markiser, skyltar, lampor mm utförs i samråd med länsstyrelsen.

FRAMTIDA ÅTGÄRDER

Före underhåll eller restaurering bör kontakt tas med länsstyrelsens kulturmiljöenhet. Råd om åtgärder ges av länsstyrelsen.

Till beslutet bifogas länsstyrelsens förslag till riktlinjer för framtida upprustningsarbeten.

Även för BM prövas bygglovpliktiga åtgärder på sedvanligt sätt i kommunens byggnadsnämnd. Nämnden bör kontaktas i osäkra fall.

EV ÄNDRING AV BM

Om ändring av byggnadsminnet i strid mot de meddelade skyddsföreskrifterna anses nödvändig av särskilda skäl, får länsstyrelsen enligt 3 kap 14§ lag om kulturminnen mm meddela tillstånd härtill.

EV ÖVERKLAGANDE AV BESLUTET

Detta beslut kan överklagas hos länsrätten, se bilaga formulär C. Beslutet skall enligt 3 kap 1§ lag om kulturminnen mm tillämpas utan hinder av att ev talan förs mot beslutet.

BESLUTANDE MM

Beslut i detta ärende har fattats av iandshövding Thorsten Andersson.

Föredragande har varit : f länsantikvarie Christian Runeby. I den slutliga handläggningen har även deltagit förste länsassessorn Nils Strehlenert.

Thorsten Andersson

Christian Runeby

Kopia
RAÄ
Byggnadsnämnden
Gotlands Fornsal
Kulturnämnden

Kopia av lagakraftvunnet beslut
RAÄ
Inskrivningsmyndigheten
Fastighetsregistermyndigheten
Gotlands Fornsal
Byggnadsnämnden
Planenheten
Länsantikvarien

RIKTLINJER FÖR FRAMTIDA UPPRUSTNINGSSARBETEN (Förslag)

Exteriör

Anledningen till att den knuttimrade stommen har täckts med panel är sannolikt därför att den har skadats under den långa tid då byggnaden var putsad. Även om panelen inte stämmer överens med det reveterade och vitkalkade utseende som byggnaden har haft under lång tid, så är panelen säkert det bästa alternativet, med tanke på stommens fortlevnad.

Skorstenen bör nätas och putsas ovan tak.

Interiör

Källaren bör restaureras och dess ventilation förbättras.

En inspektionslucka genom isoleringen bör ordnas i bottenvåningen, för regelbunden kontroll av 1600-tals målningarnas tillstånd. Målningarna bör på sikt tas fram och konserveras.

Om synliga bjälkar eller den knuttimrade innerväggen har bemålats med plastfärg, bör denna avlägsnas och ersättas med limfärg alternativt äggoljetempera.

(Observera att ändring som strider mot BM:s skyddsföreskrifter kräver länsstyrelsens tillstånd. Bygglovpliktiga åtgärder prövas i kommunens byggnadsnämnd.)

